

Jewish Pandemic Ethics

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Two important recordings

Rabbi Dr. Avraham Steinberg (Torah in Motion), April 5 '20 (registration required)

<https://www.torahinmotion.org/podcast/covid-19-public-health-and-jewish-law>

Rabbi Asher Weiss (Agudath Israel of America Torah Projects Commission)

<https://player.vimeo.com/video/404795764>



Our Questions

- (1) Sarah, an emergency room physician, saved up vacation time for months in advance, to be able to be off for the first days of Pesach. All vacations have now been cancelled, but her husband insists that she should be absentee. He argues that her first obligations are to herself and her family, and that the hospital knew she was not scheduled to work on those days. What should Sarah do?
- (2) An overwhelmed ICU has begun sharing ventilators among patients with similar medical needs, hooking them up simultaneously. This entails risks both in terms of cross-contamination and in terms of the shifting medical needs of the respective patients. David, a respiratory therapist, has a patient connected to a ventilator solo, but then another patient is brought in, and the team wants to connect the new patient to the same ventilator. Would Jewish law permit David to split this ventilator between the current patient and the new patient?
- (3) Carrying out chest compressions within CPR creates risks for healthcare professionals, as the air in the patient's lungs is expelled, carrying virus particles. From a Jewish ethics perspective, may a hospital implement a policy of refusing to resuscitate patients during cardiac arrest, where the patients have slim chances of recovery from COVID-19?

Endangering one's self to treat others

1. Blood and Live Organ Donation - <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/932385/>

2. Talmud, Sanhedrin 73a

מנין לרואה את חברו שהוא טובע בנהר או היה גוררתו או לסטין באין עליו שהוא חייב להצילו? תלמוד לומר "לא תעמד על דם רעך".
How do we know that one who sees another drowning in a river or being dragged by a beast or being beset by bandits must act to save him? The Torah says: You shall not stand by the blood of your peer. (Vayikra 19:16)

3. Talmud, Bava Metzia 62a

שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהן קיתון של מים, אם שותין שניהם מתים ואם שותה אחד מהן מגיע לישוב, דרש בן פטורה מוטב שישתו שניהם וימותו ואל יראה אחד מהם במיתתו של חברו, עד שבא רבי עקיבא ולימד "וחי אחיך עמך" - חייך קודמים לחיי חבריך.
Two were travelling and one held a jug of water. If both would drink then both would die, and if one would drink then he would reach civilization. Ben Petura taught: Better for both to drink and die rather than have one see the other die, until Rabbi Akiva taught, "It is written, 'The life of your brother is with you,' so your life precedes your friend's life."

4. Talmud, Niddah 61a

הנהו בני גלילא דנפק עלייהו קלא דקטול נפשא אתו לקמיה דרבי טרפון אמרו ליה לטמרינן מר אמר להו היכי נעביד אי לא אטמרינכו חזו יתייכו אטמרינכו הא אמור רבנן האי לישנא בישא אע"ג דלקבולי לא מבעי מיחש ליה מבעי זילו אתון טמרו נפשייכו.
Galileans, about whom word had spread that they had killed someone, came to Rabbi Tarfon. They said, "Hide us, master!" He said to them, "What should I do? If I don't hide you, they will see you. If I hide you – the sages have said, 'One should not accept harmful speech, but one should be concerned for it!' Go hide yourselves."

5. Talmud, Nedarim 80b

מעיינן של בני העיר, חיייהן וחיי אחרים חיייהן קודמין לחיי אחרים. בהמתם [ובהמת אחרים בהמתם] קודמת לבהמת אחרים. כביסתן וכביסת אחרים כביסתן קודמת לכביסת אחרים. חיי אחרים וכביסתן חיי אחרים קודמין לכביסתן. רבי יוסי אומר כביסתן קודמת לחיי אחרים.

If a spring is owned by a certain town, and there is a choice between their lives [in access to the spring] and the lives of others, their lives come before those of others. Their animals precede the animals of others, and if there is a choice between their laundry and that of others, their laundry comes before that of others. If there is a choice between the lives of others and their laundry, the lives of others precede their laundry.

Rabbi Yosi said: Their laundry precedes the lives of others.

6. Talmud, Ketuvot 61a-b

אמימר ומר זוטרא ורב אשי הוו קא יתבי אפיתחא דבי אזגור מלכא חליף ואזיל אטורנגא דמלכא חזייה רב אשי למר זוטרא דחורר אפיה שקל באצבעתיה אנח ליה בפומיה א"ל אפסדת לסעודתא דמלכא אמרו ליה אמאי תיעביד הכי אמר להו מאן דעביד הכי פסיל למאכל דמלכא אמרו ליה אמאי אמר להו דבר אחר חזאי ביה בדקו ולא אשכחו שקל אצבעתיה אנח עליה אמר להו הכא מי בדקיתו בדקו אשכחו אמרו ליה רבנן מ"ט סמכת אניסא אמר להו חזאי רוח צרעת דקא פרהה עילויה

Ameimar, Mar Zutra and Rav Ashi were sitting at the entrance of the palace of King Izgur, and the king's butler was passing by. Rav Ashi saw Mar Zutra's face turn pale; he took some [food] with his finger and put it in his mouth. The butler said, "You have ruined the king's feast!" They asked him, "Why did you do that?" He told them, "One who does this ruins the king's food." They said to him, "Why?" He told them, "I saw leprous pork in it." They checked and didn't find any. He put his finger on it, and said to them, "Did you check here?" They checked and found it. The sages said to him, "Why did you rely on a miracle?" He replied, "I saw *tzaraat* breaking out on Mar Zutra."

7. Talmud Yerushalmi, Terumot 8:4

רבי איסי איתצייד בספסופה אמר רבי יונתן יכרך המת בסדינו אמ' רבי שמעון בן לקיש עד דאנא קטיל ואנא מיתקטיל אנא איזיל ומשיזיב ליה בחיילא אזל ופייסון ויהבוניה ליה

Rabbi Issi was captured in a dangerous area. Rabbi Yonatan said, "Let the corpse be wrapped in its sheet." Reish Lakish said, "I will kill or I will be killed! I will go save him by force!" He went and appeased them; they returned him.

8. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Rotzeiach uShemirat haNefesh 1:14

כל היכול להציל ולא הציל עובר על "לא תעמוד על דם רעך", וכן הרואה את חברו טובע בים או ליסטים באים עליו או חיה רעה באה עליו **ויכול להצילו** הוא בעצמו או שישכור אחרים להצילו ולא הצילו... עובר על "לא תעמוד על דם רעך".

One who can save and does not rescue violates "You shall not stand by as the blood of your peer is shed." Also, one who sees another drown at sea, or attacked by bandits or a wild beast, and who could save him personally or by hiring people to rescue him, and he does not do so... violates, "You shall not stand by as your brother's blood is shed."

9. Rabbi Yechiel Michel Epstein (19th-20th century Lithuania), Aruch haShulchan Choshen Mishpat 426:4

הפוסקים הביאו בשם ירושלמי דחייב אדם... והראשונים השמיטו זה מפני שבש"ס שלנו מוכח שאינו חייב להכניס א"ע ומיהו הכל לפי הענין ויש לשקול הענין בפלס ולא לשמור א"ע יותר מדאי...

The authorities cited from the Jerusalem Talmud that one must [enter danger]... And the early authorities omitted it because our [Babylonian] Talmud makes clear that one need not put himself into this [danger]. But all is case-specific, and one should weigh the matter carefully, and not be too protective of one's self.

10. Rabbi David ben Solomon ibn Avi Zimra (16th century Spain), Responsa 3:627

זו מדת חסידות אבל... ותו דכתיב דרכיה דרכי נועם וצריך שמשפטי תורתנו יהיו מסכימים אל השכל והסברא, ואיך יעלה על דעתנו שיניח אדם לסמא את עינו או לחתוך את ידו או רגלו כדי שלא ימיתו את חבריו? הלכך איני רואה טעם לדין זה אלא מדת חסידות... ואם יש ספק סכנת נפשות הרי זה חסיד שוטה דספיקא דידיה עדיף מוודאי דחבריה.

This is a pious trait, but... And further: It is written, "Her ways are ways of pleasantness", and the laws of our Torah must fit intellect and logic. How could we think that one would let someone blind his eye, or cut off his hand or foot, so that he wouldn't kill another? Therefore, I see no reason for this law, other than a pious trait... And if it may be fatal, this is a pious fool, for his doubt overrides the other's certainty.

11. A History of Self-Endangerment in Times of Plague

Rabbi Shlomo Brody, <https://mosaicmagazine.com/observation/politics-current-affairs/2020/04/does-jewish-law-oblige-doctorsto-risk-their-own-health-to-heal-the-sick/>

12. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch, Yoreh Deah 336:1

נתנה התורה רשות לרופא לרפאות. ומצוה היא. ובכלל פיקוח נפש הוא. ואם מונע עצמו, הרי זה שופך דמים
The Torah permitted a doctor to heal, and it is a mitzvah, and part of saving lives. One who refrains is spilling blood.

13. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 9:17:5:8-9

עוד עולה בדעתי דיש לומר דברופא מכיון שזהו גדרו של עולם ומנהגו שהרופא המכיר במחלות ובנגעי בני אדם מגיש להם להעזרה הדרושה, ואם לא כן תבוא אנדרלמוסיה גדולה בקרב החולים והבריאים גם יחד, א"כ על כגון דא מכיון שנוהג כמנהגו של עולם ותיקונו אין בסיכונו זה כדי לרפאות החולים בכדי להחשיבו כמכניס א"ע באיסור בסכנה בכדי להציל חבירו...
ועוד זאת נלפענ"ד דבהיות דהרופא עושה כן ליטפל בחולים עבור פרנסתו א"כ מותר לו משום כך ליכנס גם בספק סכנה, ובדומה למה שהתירה תורה לפועל ליכנס למקומות סכנה עבור פרנסתו...

It further appears to me that one could say this regarding a doctor: Since it is standard that the doctor, who knows diseases and ailments, provides necessary aid, and without this there would be great devastation for the ill and the healthy. Therefore, he is acting in a standard way, for the normal function of the world, and the risk involved in treating the sick is not considered "introducing oneself into forbidden risk"...

It further appears, in my humble opinion, that since the doctor does this to treat the sick for a living, he is permitted to introduce himself into possible danger for this. It is like the way the Torah permitted a worker to enter danger for his livelihood...

14. Rabbi Yosef Karo, Rabbi Moshe Isserless (16th century Israel, Poland), Shulchan Aruch, Choshen Mishpat 12:1

שנים שבאו לפניך לדין, אחד רך ואחד קשה, עד שלא תשמע דבריהם, או משתשמע דבריהם ואי אתה יודע להיכן הדין נוטה, אתה רשאי לומר להם: איני נזקק לכם, שמא יתחייב הקשה ונמצא רודף אחר הדיין. אבל משתשמע דבריהם ותדע להיכן הדין נוטה, אי אתה רשאי לומר: איני נזקק לכם. ואם היה ממונה לרבים, חייב להזקק להם.

הגה: ... ויש מי שכתב דמכל מקום נוהגין עכשיו שלא למחות בעוברי עבירה, משום שיש סכנה בדבר, שלא ימסרנו לאנסין (מהרי"ו).

Rabbi Karo: If two parties come before you for judgment, one is gentle and one is harsh, then until you hear their words, or after you hear their words but you don't know which way the law leans, you may tell them, "I won't deal with you," as perhaps the harsher one may be found liable and may pursue the judge. But once you hear their words and know which way the law leans, you may not say, "I won't deal with you." And if he is publicly appointed, he is obligated to deal with them.

Rabbi Isserless: ... And one has written that in any case, we do not protest against transgressors today, because it is dangerous, lest he turn us over to *anasin*.

15. Taking risks as a healthcare professional

Rabbi Dr. Avraham Steinberg, starting at 10:05 and again at 55:30

Rabbi Asher Weiss, starting at 18:40

16. Rabbi Yitzchak Zylbershtein (21st century Israel), Shiurei Torah l'Rofim II #143, summary

גם כאשר אשת התורם מתנגדת לתרומתו, מידת חסידות היא לתרום. ואם יגרום הדבר לגירושין, יתכן שאינו חייב ממידת חסידות לאבד גם כליה וגם אשה. גם כשהורי התורם מתנגדים לתרומה, מדת חסידות היא לתרום.

Even if the donor's wife opposes his donation, it is pious to donate. And if it would cause divorce, perhaps he is not obligated to lose both his kidney and his wife for the sake of a pious activity. Even when the donor's parents oppose the donation, it is pious to donate.

17. The Globe and Mail, *In Canada's coronavirus fight, front-line workers miss their families, fear the worst and hope they're ready*, Apr. 4 '20

One of the big questions, Dr. Posner says, is deciding when to start CPR. In normal times, a nurse would start right away, but that's no longer safe. Stepping in to shock a patient with a defibrillator is usually the next step, which is safer, since it doesn't require such close contact. In the end, the team decided the nurse would hold off on CPR until she had donned all the necessary protective gear, a process that would reduce her risk but delay patient care for a few minutes. These are the choices hospitals are having to make now, Dr. Posner says. During a pandemic, they can't risk losing vital staff or wasting precious protective gear.

Principles of Triage

18. *Fair Allocation of Scarce Medical Resources in the Time of Covid-19*, New England Journal of Medicine

Emanuel, Persad, Upshur, Thome, Parker, Glickman, Zhang, Boyle, Smith, Phillips

<https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMs2005114>

Previous proposals for allocation of resources in pandemics and other settings of absolute scarcity, including our own prior research and analysis, converge on four fundamental values: maximizing the benefits produced by scarce resources, treating people equally, promoting and rewarding instrumental value, and giving priority to the worst off.

19. Newsweek, *Who Should Doctors Save? Inside the Debate About How to Ration Coronavirus Care*, Apr 3 '20

<https://www.newsweek.com/2020/04/24/who-should-doctors-save-inside-debate-about-how-ration-coronavirus-care-1495892.html>

[Dr. Douglas White, director of the Program on Ethics and Decision Making in Critical Illness at the University of Pittsburgh Medical Center] and some colleagues have worked out a set of critical-care protocols intended to ensure that resources in a crisis are allocated in a fair and non-discriminatory way. Rather than using exclusion criteria, it combines four principles to generate a score.

The two primary principles are saving the most lives and saving the most "life years," which tips the scales to the benefit of younger patients. A secondary principle, used in the event of a tie, gives priority to health care workers, broadly construed to be individuals who are essential to the disaster response and who put themselves at risk. Another secondary principle is "life cycle" status, another tip to youth. Pennsylvania recently adopted the protocol for its 300 hospitals, and White says Kaiser, Med Star and other large health care providers are considering them as well.

20. Rabbi Shlomo Wosner (21st century Israel), Shevet halevi 10:167:1

מכ"מ פשוט דאם מצב של מי שאיננו זוכה בהקדמה נוטה לחמור יותר וסיכון גבוה דעלינו לגשת קודם אליו והדברים פשוטים...

In any case, it is obvious that if [two patients arrive simultaneously and] the situation of someone who is not of higher priority is worse and he is in great danger, we must treat him first, and this is obvious...

21. Rabbi Yisrael Meir Kagan (20th century Poland), Mishneh Berurah 334:68

בריא ומסוכן בריא קודם

One who can save either a healthy person or a dying person [from a fire] must save the healthier person.

22. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Choshen Mishpat 2:73:2

ובדבר שני חולים, אחד שלפי אומדנא דהרופאים הוא רק ריפוי לחיי שעה להאריך ימיו במה שאפשר להם, ולפעמים הוא רק לסלק ממנו היסורין אבל צריך לטיפול נמרץ, והשני לפי האומדנא שלהם יכולין לרפאותו אבל אין ידוע להם אם יצטרך לטיפול נמרץ כזה שעושיין בבית החולים בהיחידה לטיפול נמרץ (עמירדזענסי רום), ויש שם רק מטה אחת בהיחידה... נראה לע"ד שאם באו שניהם בבת אחת, היינו קודם שהכניסו האחד מהם, צריך להכניס בתחלה את מי שלדעת הרופאים הנמצאים שם יכולין לרפאותו אם גם לחולה זה צריך להתחיל תיכף אם יש צורך אף מספק.

Regarding the case of two patients, one for whom doctors estimate that they can only provide short-term healing, extending life as much as possible, or perhaps removing pain, but he needs immediate treatment, and the second whom they estimate that they can heal, but they don't know whether he needs immediate care like that provided in the hospital's ER, and there is only one bed in the unit... It appears, in my humble opinion, that if both arrive simultaneously, meaning they have yet to bring either one in, they must first bring in the one whom the doctors on scene believe they can heal, if there is even a possibility that they would need to begin his treatment immediately.

23. Rabbi Hershel Schachter, **קדימה בהצלת נפשות (עם הוספות והבהרות)**

ובמשנה סוף הוריות (דף י"ג) הובא סדר קדימות בהצלת נפשות... וכנראה שהקובע בזה הוא שמקדימים להציל את זה שהקהילה צריכה לו ביותר, ועי' אגר"מ (ח"מ ח"ב סימן ע"ד) שקשה לעשות מעשה עפ"י כללי המשנה בלי עיון גדול... ודבר זה קשה מאוד לקבוע מי נצרך לקהילה יותר ממי (דמאי חזית וכו'). ומטעם זה המקובל אצל הפוסקים שלא לנהוג על פי המשנה.

24. Value to the community

Rabbi Asher Weiss, starting at 10:00

25. Rabbi Moshe Sofer (18th-19th century Pressburg), Chatam Sofer Choshen Mishpat 177

לא אמרה הר"ן אלא ביחיד שצריך לבזבז כל ממונו ולהטיל עצמו על הציבור להתפרנס מן הצדקה ולא יעבור על ל"ת אבל ציבור הנדחק ובפרט בזמן שאו"ה תקיפים על שונאי ישראל הוי דוחקא דציבורא בכלל פ"נ כמ"ש הרא"ש פ"ק דב"ב וכמ"ש בש"ע י"ד סי' רנ"א בסופו Rabbeinu Nisim only said this for an individual, that he must spend all of his money and demand communal support and receive from *tzedakah* rather than violate a prohibition. But if a community is pressed, and especially when the nations are in control of "the enemies of Israel", then communal strain is included as a life-saving situation, as written by Rosh Bava Batra and Shulchan Aruch Yoreh Deah 251, at the end.

26. Rabbi Dr. Avraham Steinberg, HaRefuah KaHalachah VI 5:3:1

הציבור והכלל איננו רק אוסף של יחידים, אלא הוא יחידה עצמאית, בעלת מהות מיוחדת עם חוקים משלה, ועם צרכים של ציבור ככלל, לעתים גם על חשבון היחיד, ואף שאין היחיד מתבטל כנגד הציבור, בכל זאת יש לציבור משקל מיוחד בפני עצמו במצבים שונים. The community and the collective are not only a collection of individuals, but an independent entity, of its own nature and with its own rules and with the community's collective needs, sometimes even at the expense of the individual. And even though an individual is not nullified opposite the community, still, the community must make a special calculation of its own in different circumstances.

27. Rabbi Shaul Yisraeli (20th century Israel), Amud haYemini 17

ומקור הדבר נ"ל שיש ללמדו ממלחמת רשות שהיא להרוחה (סוטה מ"ד): או להרבות שמע מלכות מלך ישראל (רמב"ם פ"ה ממלכים) או לפרנסה (ברכות ג') וע"י זה הותר להעמיד עצמו בסכנה של ספק נפשות של יחידים... ומה ששגור בפי הכל לומר שמלחמה היא דין מיוחד אין לו יסוד כי למה לא נלמד משם... ומה שרגילים לומר שדין מלחמה שאני משום שהוא ע"י סנהדרין - אינו, וכי סנהדרין בכחם להתיר איסורי תורה? ע"כ נראה שיסוד הדברים הוא שכל מה שנוגע לשלום הציבור או סילוק נזק ממנו, הכל נחשב כפקו"ג, כי כל מה שכרוך בשלום הציבור יש בו בעקיפין ענין עם פקוח נפש...

It appears to me that one may learn the basis for this from discretionary war, which is for profit or to expand the control of Israelite reign or for the sake of the economy, and for this one may endanger individuals... And that which people commonly say, that war has special legal status, has no basis, for why not learn from it... And that which people say, that war has special legal status because it is governed by the Sanhedrin, is incorrect. Is the Sanhedrin empowered to permit biblical prohibitions? One must say that the basis is that anything related to the welfare of the community, or removal of harm, is called "life-saving", for anything involving the welfare of the community has some relationship to life-saving...

28. Rabbi Chaim David haLevi (20th century Israel), Aseh Lecha Rav 7:53

נגד עיני הממשלה שהחליטה עמדה נקודה חשובה נוספת, והיא מורל של חיילי צה"ל. כאשר חייל יודע שאם יפול בשבי, מדינת ישראל כולה ניצבת מאחוריו לשחררו, ימסור נפשו בשעת קרב ללא פחד ומורא.

Before the eyes of the determining authority was an additional, important point: the morale of the soldiers of the IDF. When a soldier knows that should he fall captive, the entire State of Israel would stand behind him to free him, he will risk his life in battle without fear.

29. Rabbi Avraham Yeshayah Karelitz (20th century Israel), Chazon Ish Yoreh Deah 208:7

ואין החילוק בין איתא קמן לליתא קמן, אלא אם מצוי הדבר... אלא לא מקרי ספק פ"נ בדברים עתידים שבהוה אין להם כל זכר... The distinction should not be between those who are present or absent, but whether the situation is common... It is not called "potentially life-saving" for future matters which have no presence at all now...

30. Rabbi Hershel Schachter, **קדימה בהצלת נפשות (עם הוספות והבהרות)**

אכן אם בשעה שבא הזקן המסוכן תחילה כבר יודעים מראש שבעוד שעה-שתים יביאו לביה"ח עוד חולים צעירים בריאים, כי כן קורה בכל יום, וברור הדבר שאין מספיק ונטיליטור"ז עבור כל החולים, נראה שאף זה בבחינת באו בב"א, ואין לנו לחבר מלכתחילה את הזקן המופלג המסוכן למכשיר.

31. Mishnah, Oholot 7:6

האשה שהיא מקשה לילד מחתכין את הולד במעיה ומוציאין אותו אברים אברים מפני שחייה קודמין לחייו יצא רובו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש:

If a woman is having trouble giving birth, we cut the fetus in her womb and produce it limb by limb; her life precedes. Once the majority of the fetus has emerged, we do not touch it; we do not push away one life for another.

32. Rabbi Hershel Schachter, **קדימה בהצלת נפשות (עם הוספות והבהרות)**

וכן נראה שאם כבר חברו את הזקן המופלג לונטיליטור, ואח"כ הבינו שלא הי' כדאי, כי הרבה צעירים יבואו עוד, שמן הנכון לרופאים לקבוע על הזקן הזה החלטה של DNR, כי לגבי התחלת הטיפול החדש עבור החולה הזקן בנגוד לטיפול בצעירים, זה כבר נחשב כבאו בב"א, ועלינו להקדים הטיפול בצעירים הבריאים, ואין בזה משום אין דוחים נפש מפני נפש, כי אין כאן רציחה בקו"ע, אלא רק אי-קיום הדין של לא תעמוד על דם רעך, ובאם אין ביכולתו של הרופא לטפל בכולם ביחד, צריך להקדים את אלו שיצא מהם יותר ריוח לקהילה, וכאמור.

33. Other Means?

Rabbi Dr. Avraham Steinberg, starting at 1:01:05

Rabbi Asher Weiss, starting at 26:32

34. Rabbi Hershel Schachter, **קדימה בהצלת נפשות (עם הוספות והבהרות)**

מאחר שאנו יודעים מראש שיבואו לאח"ז עוד הרבה חולים נוספים, ונצטרך לנהוג כנ"ל, לחבר כל אחד ואחד לבדו למכשיר, ואח"כ לצרף כמה מהם ביחד, מה שקבענו מלכתחילה שמכשיר א' שייך לחולה א', ומכשיר ב' לחולה ב', קביעות זו רק היתה על כמה ימים, כי כך היה בדעתנו מלכתחילה, להסיר כל אחד מהמכשיר שלו, ולהשתמש באותו המכשיר עבור חולה אחר שעוד לא הגיע לביה"ח. ונראה שיש לדון את המצב הזה כאילו באו כולם בב"א, וממילא מחוייבים אנו לטפל בכולם בשהו ולהציל כל מאי דאפשר להציל, ואין בזה משום אין דוחין נפש מפני נפש, דאין אנו עוברים על לא תרצח על חולה זה ע"מ להציל אחרים, אלא כך אנו מסדרים טיפולנו בכל החולים בב"א באופן הכי מועיל להציל כל מאי דאפשר.

35. Splitting ventilators

Rabbi Asher Weiss, starting at 29:30

The Universal DNR

36. CNN.com *Hospitals consider changes to do-not-resuscitate situations amid coronavirus pandemic*, Mar. 26 '20

<https://www.cnn.com/2020/03/26/health/coronavirus-hospitals-do-not-resuscitate-bn/index.html>

As the coronavirus pandemic continues to sweep the United States, some hospitals are considering whether to make changes to policies and practices when it comes to do-not-resuscitate situations.

Such conversations come as hospitals brace for a surge of patients, despite dwindling supplies of personal protective equipment for doctors and ventilators for seriously ill patients...

Dr. Deborah Birx, White House coronavirus response coordinator, said during a briefing on Thursday the country doesn't need a blanket DNR for coronavirus patients. "There is no situation in the United States right now that warrants that kind of discussion," Birx said. "You can be thinking about it in a hospital, certainly many hospitals talk about this on a daily basis, but to say that to the American people, to make the implication that when they need a hospital bed, it's not gonna be there, or when they need that ventilator it's not going to be there – we don't have evidence of that right now." But some worry that performing CPR on patients with Covid-19 can expose health care workers to the virus. With the shortage of personal protective equipment, this procedure could put them and other patients at risk...

37. Protecting healthcare professionals from harm during CPR

Rabbi Dr. Avraham Steinberg, starting at 55:30

Rabbi Asher Weiss, starting at 18:30

Non-comprehensive Addendum: Experimental Treatments

38. Two relevant recordings

- Rejecting Medical Advice (2014) <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/820212/>
- Vaccination in Jewish Law (2016) <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/865788/>

39. Ramban (13th century Spain), Torat ha'Adam, Inyan haSakkanah 6

הרופא כדיין מצווה לדון, ואם טעה בלא הודע אין עליו עונש כלל, כדאמרינן (סנהדרין ו:): ... אין לדיין אלא מה שעיניו רואות, ואעפ"כ אם טעה ונודע לב"ד שטעה משלם מביתו על הדרכים הידועים בו...

A doctor is like a judge, who is commanded to judge. If he errs but doesn't know it, he has no punishment, as Sanhedrin 6b says, "... A judge only has that which his eyes see." And yet, where he errs and it becomes known to the court, he must pay, in the known manner...

40. Rabbi Avraham Yitzchak Kook (20th century Israel), Daat Kohen 140

ופשטם של דברי חז"ל (ב"ק פ"ה), ורפא ירפא מכאן שנתנה תורה רשות לרפואה, מורה כן, שעיקר הרפואה מצד חכמתה מסופקת היא, שאם ה' דבר ברור איך יעלה עה"ד שלא יהי' מחויב לרפואה, וכי אין עובר על לא תעמוד על דם ריעך על כל צרה שבאה עליו אפי' מן השמים, וארי' בידי שמים הוא (כדאי' כתובות ד' למד /ל"/) ומ"מ הרי אנו מצווים להצילו, ואין חשש רחמנא מחי וכו', וה"נ דכותה.

The simple explanation of the words of the Sages, "'And he shall heal' – From this we see that the Torah permitted a doctor to heal," indicates that the knowledge involved in medicine is uncertain. Were it clear, how could anyone think there was no obligation to heal? Would one not be violating, 'Do not stand by the blood of another' for [not intervening to prevent] any trouble which befell a person, even trouble from Heaven! Even a lion is from heaven, and yet we are instructed to save people from lions and there is no concern of "G-d strikes; how may I heal?" So, too, in medical treatment.

41. Rabbi Chaim Yosef David Azulai (18th century Italy), Shiyurei Berachah to Birkei Yosef, Orach Chaim 328:1

והיום שאין שום אדם יכול לרפואה כי אם ברשות חכמיהם, סתם כל עוסק ברפואה נקרא מומחה. מהרי"ל ואל"י.

Today, when no one may treat without license from their scholars, all who are involved in treating are called "experts".

42. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 4:13:3

הצד השווה שאנו למדים מכל הנ"ל שכל שהרופא מכוון לשם רפוי ע"פ דרכי הרפואה שבידו מותר ומצוה בידו לרפואה את החולה ע"פ שיטת הרפואה המקובלת לריפוי מחלה זאת

The common denominator among the views cited above is that so long as the doctor intends to heal via the medical methods he possesses, he is permitted to do so, and it is a mitzvah for him to treat the patient via the accepted medical approach for this illness.

43. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Yoreh Deah 336:1

לא יתעסק ברפואה אא"כ הוא בקי, ולא יהא שם גדול ממנו, שאם לא כן, הרי זה שופך דמים.

One should not attempt to heal unless he is expert, and no one greater is present. Otherwise, he sheds blood.

44. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 14:85:3

כל שלא סיפק בידי הרופא היותר גדול לטפל בכל החולים שבעיר, או שאין בידי החולה להגיע אליו בגלל חוסר אמצעים כספיים דאזי מותר לטפל בזה כל רופא מדופלם שקיבל כתב-הסמכה וניתן לו הרשות לרפואה במקצועו, הגם שיש יותר גדול ממנו בעיר, ובפרט על סוגי מחלות ידועות אשר דרך רפואתם מפורסמת ומקובלת...

As long as the greater doctor does not have the ability to treat every local patient, or the patient lacks the financial means of reaching him, any doctor with a diploma – who has received certification and permission to treat professionally – may treat, even though there is a greater doctor in the city. This is especially true for known illnesses, with well-known and accepted modes of treatment...

45. Rabbi Yaakov Reischer (17th century Prague), Responsa Shevut Yaakov 3:75

בנדון זה, כיון שודאי ימות מניחין הודאי ותופסין הספק, אולי יתרפא. ומ"מ אין לעשות הרופא כפשוטו כן, רק צריך להיות מתון מאוד בדבר לפקח עם רופאין מומחין שבעיר ע"פ רוב דיעות, דהיינו רובא דמינכר שהוא כפל, לפי שיש לחוש לקלי דעת. ע"כ יעשה ע"פ רוב דיעות הרופאים והסכמת החכם שבעיר

In this case, since he will certainly die [without the treatment], we leave the certainty and take the possibility; he might be healed. Still, the doctor should not simply proceed with this; he must be very patient, checking with local expert doctors and deciding based on the majority of views, meaning a recognizable majority – which is double – for there is concern regarding frivolous people. Therefore, he should follow the majority of medical opinions, and the agreement of the leading local authority.

46. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 2:1

עושים לו כל צרכיו בשבת על פי רופא אומן של אותו מקום

We take care of all of his needs on Shabbat, based on a local medical expert.

47. Rambam (12th century Egypt), Guide of the Perplexed 3:37

ואמרו בפירושו כל שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי, רוצים בזה שכל מה שיגזרהו העיון הטבעי הוא מותר וזולתו אסור... ואל יקשה עליך מה שהתירו מהם במסמר הצלוב ושן השועל, כי הדברים ההם בזמן ההוא היו חושבים בהן שהוציא אותם הנסיון והיו משום רפואה... כי כל מה שנתאמת נסיונו באלו אע"פ שלא יגזרהו ההיקש הוא מותר לעשותו

The sages said explicitly that medicinal treatments are not subject to "Emorite ways", meaning that anything mandated by natural studies is permitted, and anything else is prohibited... Do not be troubled by their permission of a *tzaluv's* nail or a fox's tooth, for in their day they thought these were the result of experience, and were medical... Anything proven by experience may be practiced, even where logic does not dictate it.

48. Rabbi Moshe Sofer (18th-19th century Pressburg), Chatam Sofer Yoreh Deah 45

והנסיון הוא עד נאמן יותר מכל הסברות הבנויות על ראיות

Experience is a more honest witness than all of the theories founded upon proofs.

49. DiPoce and Buchbinder, *Preventive Medicine*, Journal of Halachah and Contemporary Society 42 (2001), pg. 98
Rav Hershel Shachter explains that when one's risk of developing disease is a *miut hamatzui* [small, yet recognizable] one would be obligated to undergo the appropriate testing for the disease. Rav Shachter suggests that a *miut hamatzui* would be in the range of 10%... Thus, if a person's risk were in the range of 10%, he would be obligated to be vaccinated. [Footnote: He asserted that if the adverse reaction risk for a given vaccine was in the range of 1 in 1,000,000, the concept of *batla daito eitzel kol adam* would be applied to mitigate an individual's fear which might have prevented him from being vaccinated.]

50. Patient Autonomy <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/890198/>

51. Rabbi Yaakov Emden (18th century Germany), Mor uKetziah Orach Chaim 328 **וכן אם רופא אמר**

בחולי ומכה שבגלוי שיש לרופא ידיעה ודאית והכרה ברורה בהם, ועוסק בתרופה בדוקה וגמורה, ודאי לעולם כופין לחולה המסרב במקום סכנה

With an illness or visible wound, for which has a doctor has certain knowledge and clear understanding, and he prescribes a tested, complete treatment, we certainly compel a recalcitrant patient, if the alternative would be dangerous.

52. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Yoreh Deah 3:36

כשהרוב הוא לחיים מסתבר שחייב כדכתב גם כתר"ה מסברא, אבל בספק השקול מסתבר שאין לחייבו, דאם הוא חס על חיי שעה שלו הודאין ואינו רוצה ליכנס בספק לאבד זה בשביל ספק שירויה עוד זמן ודאי רשאי...

It is logical to say that when most patients live, he is obligated [to undergo the treatment], but if the odds are even then it is logical to say we should not obligate the patient. If he is concerned for his definite, short-term life, and he does not want to enter into possibly losing that life for the possibility of gaining more time, he certainly is licensed...

53. Rabbi Avraham Gombiner (17th century Poland), Magen Avraham 328:6

חולה אומר צריך אני לתרופה פלונית ורופא אומר א"צ שומעין לחולה ואם הרופא אומר שאותו תרופה יזיקהו שומעין לרופא

If the patient says, "I need this medicine," and the doctor says he doesn't, we listen to the patient. If the doctor says the medicine would harm him, we listen to the doctor.